

51. Meddelelse fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Ved Statens Planteavlsudvalg.

Udsendt den 13. Marts 1914.

Resultater af Dyrkningsforsøg med Havresorter 1908—1912.

Den sidste Meddelelse om Forsøg med Havresorter udsendtes den 3. Februar 1910 som 34. Meddelelse og gav Oplysninger om nogle Havresorter, der i de seneste Aar i særlig Grad havde tildraget sig Opmærksomheden. I nærværende Meddelelse omhandles dels de samme Sorter, efter at Forsøgene nu har været fortsatte i flere Aar, dels enkelte Sorter, som i 1910 endnu ikke var prøvede tilstrækkeligt. Forsøgstiden omfatter for de vigtigste Sorters Vedkommende de 4 Aar 1909—1912.

Forsøgene har været udførte paa god lermuldet Jord ved Tystofte og Aakirkeby, paa lettere Lermuld ved Askov og Lyngby, paa god Sandmuld ved Borris, paa lettere Sandmuld ved Tylstrup og paa mager Sandjord ved Askov og Studsgaard.

Paa de lermuldede Jorder (Tystofte, Askov, Lyngby og Aakirkeby) har følgende 6 Sorter været prøvede gennem alle 4 Aar: Sejr-Havre, Schlanstedt-Havre, Stjerne-Havre, Gul Næsgaard-Havre, Gulhvid Tystofte-Havre og Ligowo-Havre. I Gennemsnit for de 4 Stationer og de 4 Aar kommer disse Sorters **Kærneudbytte** i den Rækkefølge, hvori Sorternes Navne foran er nævnt. Men de 5 førstnævnte staar hinanden saa nær i Ydeevne, at den bedste (Sejr-H.) kun har givet lidt over 1 Centner Kærne pr. Td. Land mere end den, der staar lavest (Gulhvid Tystofte-H.). Ligowo-H. staar 3 Centner under Sejr-H. Efter **Halmudbytte** staar Schlanstedt-H. øverst (ca. 65 Centner), Sejr-H., Gulhvid Tystofte-H. og Gul Næsgaard-H. staar omtrent lige højt (ca. 60 Ctn.), medens Ligowo- og Stjerne-H. staar lavest (henholdsvis 56 og 55 Ctn.).

Paa de sandede Jorder (Askov Sandmark, Borris og Tylstrup) har følgende 8 Sorter været prøvede gennem alle 4 Aar. Efter **Kærneudbytte** kommer Graa H. (fra Tylstrup) øverst ($27\frac{1}{2}$ Ctn.), dernæst Stjerne-H. ($26\frac{1}{2}$ Ctn.). De følgende 6 Sorter, nemlig Guldregns-H., Schlanstedt-H., Gul Næsgaard-H., Sejr-H., Gulhvid Tystofte-H. og Ligowo-H. staar meget nær lige højt (ca. 25 Ctn.). Efter **Halmudbytte** staar Graa Havre ligeledes øverst (44 Ctn.); derefter følger Schlanstedt-H., Guldregns-H., Sejr-H., Gul Næsgaard-H. og Gulhvid Tystofte-H., der har givet omtrent lige meget (40 à 41 Ctn.), medens Stjerne- og Ligowo-H. staar noget lavere (ca. 37 Ctn.).

De vigtigste af de prøvede Sorter forholdt sig i Henseende til andre Egenskaber saaledes (i Gennemsnit for de lermuldede Jorder): Sejr-H. har høj Rumvægt, knap middelhøj Kornvægt, frembyder en smuk Handelsvare, staar godt op og er middeltidlig. Schlanstedt-H. har betydelig lavere Rumvægt, er mere storkornet, knap saa smuk en Handelsvare, næsten lige saa stivstraaet og lidt senere moden end Sejr-H. Stjerne-H. har ligeledes lavere Rumvægt, er smaa-kornet, i øvrigt en upaaklagelig Handelsvare, men er blødstraaet; middeltidlig. Gul Næsgaard-H. har god Rumvægt, er storkornet, af smuk gul Farve, af Straastivhed og Tidlighed som Sejr-H. Gulhvid Tystofte-H. har middelhøj Rumvægt, er nærmest smaa-kornet, af gullig Farve. Den er knap saa stivstraaet som Sejr- og Gul Næsgaard-H. og er middeltidlig. Ligowo-H. har høj Rumvægt, er storkornet, en smuk Handelsvare, af Straastivhed som Gulhvid Tystofte-H. og lidt tidligere moden.

Paa de sandede Jorder havde Lyngby Hede-Havre den højeste Rumvægt, dernæst Eskær, Lyngby Nr. 18 og Terpager; lidt lavere kom Tylstrup, Næsborg og Skaarup. I Kornstørrelse stod Tylstrup højest, alle de øvrige omtrent lige højt og kun lidt under. Guldregns-H. har høj Rumvægt, er smaa-kornet, af smuk gul Farve, staar ret godt op og er nærmest tidlig moden.

Skalprocenten er hos de fleste af Sorterne 25 à 27. Guldregns- og Ligowo-H. har et Par pCt. mindre Skal, medens Graa Havre har 6 à 8 pCt. mere.

I den første 2-aarige Periode omfattede Forsøgene endvidere efternævnte 4 Sorter fra Garton: Rival, Bountiful, Stormking og Universal. Af disse gav paa de lermuldede Jorder Rival 5 Ctn. Kærne og 9 Ctn. Halm mindre end Sejr- og Gul Næsgaard-H.; de øvrige 3 Sorter gav fra 2 til 5 Ctn. mindre Kærneudbytte end Rival, medens deres Halmudbytte var fra 3 til 7 Ctn. større. Paa de sandede Jorder gav Rival 7 Ctn. Kærne og 10 Ctn. Halm mindre end Graa Havre (fra Tylstrup), og $2\frac{1}{2}$ Ctn. Kærne og 5 Ctn. Halm mindre end Guldregn-H. De øvrige 3 Gartonske Sorter gav endnu mindre Kærne og lidt mere Halm end Rival.

I de 3 Aar 1908—10 udførtes der paa Tylstrup Forsøgsstation Forsøg med nogle ved Lyngby Forsøgsstation opdrættede Familiestammer af Graa Havre til Sammenligning med nogle Stammer af Graa Havre fra forskellige Egne af Jylland. Øverst stod Lyngby Hede-Havre (Nr. 30) og Lyngby Nr. 18 (henholdsvis 30 og 29 Ctn. Kærne og 39 og 40 Ctn. Halm), medens Graa H. fra Eskær og fra Terpager stod 2 à 3 Ctn. lavere i Kærneudbytte og den sidstnævnte 3 Centner lavere i Halmudbytte end Lyngby Nr. 18. Derefter fulgte Graa H. fra Tylstrup, fra Næsborg og fra Skaarup (henholdsvis $3\frac{1}{2}$, 4 og 4 Ctn. Kærne og 1, 2 og 3 Ctn. Halm mindre end Lyngby Hede-Havre.

Udførlig Beretning om Forsøgene vil snarest fremkomme i Tidsskrift for Planteavl, der kan bestilles i enhver Boghandel for 6 Kr. pr. Bind (800 Sider).

Blag findes paa Bagsiden.

Bilag til 51. Meddelelse.

Tabel 1. Gennemsnitsafgrøder af Havre. 1909—12.

Centner pr. Td. Ld.

	Lermuldede Jorder		Sandede Jorder	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Sejr-Havre	40.2	60.6	24.6	40.6
Schlanstedt-Havre	39.9	64.5	24.7	42.6
Stjerne-Havre	39.7	54.8	26.6	36.8
Gul Næsgaard-Havre	39.1	60.0	24.7	40.4
Gulhvid Tystofte-Havre	38.9	60.3	24.4	39.5
Ligowo-Havre	37.4	55.8	24.2	36.5
Graa Havre (Tylstrup)	—	—	27.3	43.8
Guldregns-Havre	—	—	24.9	40.8

Tabel 2. Gennemsnitsafgrøder af Havre. 1909—10.

Centner pr. Td. Ld.

	Lermuldede Jorder		Sandede Jorder	
	Kærne	Halm	Kærne	Halm
Sejr-Havre	39.9	60.6	—	—
Gul Næsgaard-Havre	39.5	60.0	—	—
Rival (Garton)	34.9	51.5	18.6	31.3
Bountiful (Garton)	32.6	58.3	14.9	35.4
Stormking (Garton)	30.9	54.1	16.5	34.2
Universal (Garton)	29.8	56.4	15.7	35.2
Graa Havre (Tylstrup)	—	—	25.5	41.2
Guldregns Havre	—	—	21.1	36.6

Tabel 3. Afgrøder af Graa Havre. Tylstrup 1908—10.

Centner pr. Td. Ld.

	Kærne	Halm
Lyngby Hede-Havre (Nr. 30)	29.9	39.0
Lyngby Nr. 18	29.3	39.7
Graa Havre, Eskær	27.5	39.9
— — , Terpager	27.1	37.1
— — , Tylstrup	26.4	38.2
— — , Næsborg	25.9	37.1
— — , Skaarup	25.8	36.1